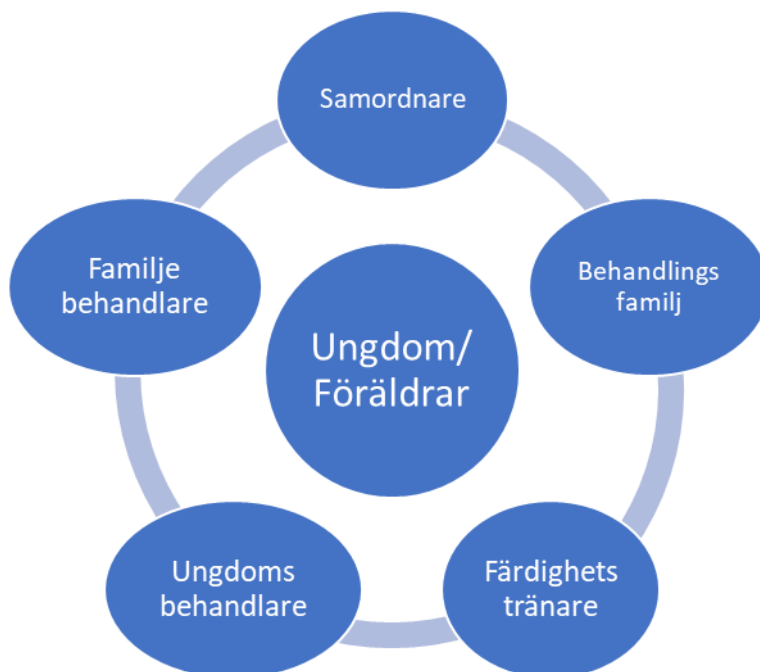

Att vara Färdighetstränare/Skillcoach i TFCO

Teamet

Teamet består av en samordnare (teamledare), familjebehandlare, ungdomsbehandlare, färdighetstränare och ett familjehem.

Du som färdighetstränare är en del av teamet. Teamet arbetar tillsammans och samarbetar i behandlingen och du som färdighetstränare utgör en viktig funktion.

Kommunikation

Teamet kommunicera till varandra genom telefon, mail, kliniska möten, teamträffar samt handledningar. Teammedlemmarna kommer också i kontakt med varandra under den dagliga verksamheten på arbetsplatsen. Som färdighetstränare så har man ofta inte så mycket kontakt med denna verksamhet då man jobbar ett begränsat antal timmar i veckan och man har andra saker som skola, annat jobb som tar upp ens tid. Genom att man då går miste om kommunikationen som sker på arbetsplatsen så är det viktigt att man utnyttjar de möjligheter som finns för kommunikation för att hela tiden vara uppdaterat och delaktig i teamets arbete.

Kliniska möten/teamträffar

I början på varje vecka så har varje TFCO enhet kliniska möten. På dessa möten samordnas, uppdateras och bestäms riktlinjer och teman för behandlingen. Alla i teamet är delaktiga och information utbyts mellan rollerna. Varje ärende dras i 15 minuter och är planerad efter ett visst schema då alla ärende på enheten ska gås igenom. Som färdighetstränare är det väldigt bra om du kan delta på ditt ärende. Teamledaren har ansvar för att kommunicera ut till färdighetstränaren vilken tid som ärendet ska dras men det är viktigt att du som skill också tar ansvar för att ta reda på tid och prata med din teamledare för att göra det möjlig för dig att delta.

Utöver kliniska möten kan också teamet ha teamträffar. Dessa träffar är också väldigt bra om du kan delta på och som i ovanstående gäller samma sak kring ansvar för information om tider och datum för dessa träffar.

Telefon/mail

Telefon och mail är ett viktigt verktyg för ditt samarbete och din delaktighet i teamet. Som färdighetstränare får du en arbetstelefon och jobbmail. När du har funderingar och frågor så ska du kontakta din teamledare men du kan även kontakta övriga teammedlemmar. Ungdomsbehandlaren och färdighetstränaren samarbeta ofta i olika teman i behandlingen och information om träffar samt funderingar och frågor kan du utbyta direkt med din Teamledare. Teamet kommunicera ofta genom mail och ett lyckat arbetssätt är att all information som övriga teammedlemmar har via mail också skickas till färdighetstränaren och att du är aktiv i denna kommunikation.

Klinisk mall

Den kliniska mallen är ett verktyg för färdighetstränare som säkrar att viktig information når teamet. Denna mall fyller man i efter varje träff och skickas sedan till teamet. Den fungerar som ett dokument för ditt arbete och ger dig struktur.

Samarbete med ungdomsbehandlaren

Det är som sagt vanligt att färdighetstränaren och ungdomsbehandlaren samarbetar kring olika teman i behandlingen.

T.ex. kan ungdomsbehandlaren i ett ärende ha en terapi med ungdomen som handlar om tålamod och kunna vänta på sin tur. Färdighetstränaren träffar sedan ungdomen och kan då t.ex. modellera och/eller förstärka temat tålamod. Ungdomsbehandlaren och färdighetstränare kan även planera interventioner tillsammans. T.ex. kan man tillsammans med ungdomen rollspela för att träna olika färdigheter och beteende. Genom att utbyta information och kommunicera mycket mellan varandra skapar man möjligheter för ett kul och lyckat arbete.

Vad vill vi att ungdomarna uppnår med färdighetsträningen?

Vi vill att ungdomen uppnår färdigheter som möjliggör för dem att hantera olika situationer i olika miljöer. Färdighetstränarträffarna är också ett tillfälle för rekreation, d.v.s. avkoppling, tillfälle att ha kul o.s.v.

Trygg i rollen

Alla beslut, förändringar och regler är något som teamledaren bestämmer och detta ska man vara tydlig med i sin roll som färdighetstränare. Man kan komma i situationer där ungdomen sätter sig emot beslut och planeringar av era träffar eller andra saker i behandlingen. Som färdighetstränare ska man alltid undvika att sätta sig i situationer där man får stå till svars och då ungdomen uppfattar dig som tillrättavisande och den som fattar beslut. Du ska alltid hänvisa till teamledaren och programmet!

Exempel 1. *Ungdomen vill inte göra skolarbete som är planerat och frågar varför han ska göra det*

- Du svarar att det är teamledaren som bestämt detta och om vi gör detta så har teamledaren också sagt att vi kan gå och ta en fika, det fixar vi ju lätt!

När det kommer kring uppgifter som teamledaren och teamet bestämmer att ni ska göra är din roll att motivera, uppmuntra och hjälpa ungdomen att genomföra dessa.

2. *Ungdomen klagar över regler och saker i programmet*

- "Jag förstår vad du menar men jag bestämmer inte saker i programmet och alla frågor och synpunkter får du ta med teamledaren". Så snabbt det bara går försöker du börja prata om något annat! Kanske vet du något som ungdomen är särskilt intresserad av eller gillar att prata om?

Din roll i programmet är att avleda ungdomen från negativt prat och fokus, inte att förklara och svara för programmet, det är främst teamledarens uppgift.

3. *Ungdomen frågar varför han inte får röka tillsammans med dig*

- "Det är programmet och teamledaren som bestämmer detta. Jag måste följa det som min teamledare och programmet säger". Även här är din uppgift att så snabbt det bara går försöker börja prata om något annat! Kanske vet du något som ungdomen är särskilt intresserad av eller gillar att prata om? Eller har nåt roligt skämt att berätta?

Osäkra situationer

Om ungdomen utmanar dig i olika situationer så ska du alltså använda dig av teamledaren och programmet. Är det så att det uppstår en situation där ungdomen vägrar att göra det som är planerat och motivation, uppmuntran och hjälp inte fungerar ska du ALLTID känna dig trygg att under träffen säga till ungdomen att du då måste ringa din teamledare. Om inte teamledaren svarar ringer du till jouren. Jouren består av en jourhavande teamledare som kan hjälpa dig. Får du inte tag på jouren så kan du försöka ringa andra medlemmar i teamet eller andra behandlare på familjeforum. Se till att du har numret till jouren och nummer till alla behandlare som jobbar på din enhet.

Exempel *Under er träff så säger ungdomen att hans kompis kommer följa med och fika efter ni gjort skolarbete.*

- Du säger att er planering är att göra skolarbete och att ni sedan kan gå och fika och att planeringen kommer från teamledaren och att den inte infattar att någon kompis ska följa med. Accepterar inte ungdomen detta så säger du att du då måste ringa till teamledaren för att ta reda på vad som gäller om ungdomen inte följer planeringen.

Det är viktigt att du känner dig trygg i dina träffar med ungdomen och framförallt trygg i vad som gäller om det uppstår problem. Ha som policy att om du känner dig osäker så ringer du din teamledare, jouren eller någon annan på enheten som kan hjälpa dig.

Upstart

Du kommer troligen träffa ungdomen första gången efter uppstartsmötet. Du kommer att presentera dig och berätta kort vad din roll i programmet kommer att vara. Detta är något som teamledaren också kommer ta upp i förhållande till de mål som ungdomen har i programmet.

- Du berättar vad du heter och att du kommer vara han/hennes färdighetstränare och att ni kommer jobba tillsammans med att t ex göra roliga saker, hitta fritidsaktiviteter och träffa kompisar m.m.

Efter första mötet är det bra att du bestämt med teamledare när ni ska träffas nästa gång. Allra bäst är att du ger din teamledare planering för träffar med ungdomen 4 veckor framåt så att teamledaren kan förmedla denna planering till behandlingsfamiljen.

Planering av första träffen

- Lära känna ungdomen
- Skapa god allians

Målet med första träffen att skapa en positiv kontakt med ungdomen som ska bidra till att ni får en god allians. Därför är det bra att göra något som ungdomen tycker om.

Exempel på vad man kan göra första träffen; Bowla, minigolf, gå ut och äta (pizza, kina, kebab), Gå och ta en fika på stan.

- Innan ni ses kan det vara bra att kolla upp vilka möjligheter som finns i närheten av familjehemmet så att du har lite koll när du sedan ringer och frågar och pratar med din ungdom om vad hon/han vill göra.

Första träffen

- Se det som en avslappnad, roande "lära känna träff". Intressera dig för ungdomen
- Bjud gärna på dig själv och berätta om dig själv.

- Något som kan bidra till en öppen och naturlig stämning är att identifiera sig med ungdomen kring eventuella gemensamma intressen som man då kan prata kring. Exempel är musik, fritidsaktiviteter eller andra hobbies.
- Innan träffen är klar är det bra att prata om nästa träff. Det är bra att ha en fast tid i veckan för träffarna, prata med din teamledare om detta!

Tips

Som färdighetstränare använder du dig mycket av positiv förstärkning och detta kan ibland uppfattas som "tramsigt" och "onödigt" av vissa ungdomar. För att möjliggöra positiv förstärkning är det bra att man i samband med ens första positiva förstärkningar till ungdomen säga något i stil med;

- Nu kanske du tycker det är lite tramsigt att få beröm men jag är en person som ger mycket beröm och det kommer jag att fortsätta göra.

När det kommer till hur man noterar, ramar in och förstärker är det bra om man tar en titt i den manualen och underlag som ni fick i utbildningen.

VIKTIGT! → Använd dig av teamledaren och teamet när du funderar över de första träffarna och kring alliansskapande.

I personutredning och i genomförandeplanen finns information kring ungdomen som kan vara till användning för planerandet av den första träffen, se till att du får tillgång till dessa av din teamledare.

Hitta fritidsaktivitet

I många ärenden är det vanligt att det är problemfritt att hitta en fritidsaktivitet då ungdomen själv i genomförandeplanen haft som mål att hålla på med en fritidsaktivitet och vet vad de vill göra och är motiverade. Men i vissa fall är det svårare då ungdomen inte är säker på vad hon/han vill göra. Under de första träffarna behöver man därför kolla av med ungdomen och ta reda på vad hon/han är intresserad av. Nedan beskrivs exempel och förslag på lösningar som kan uppstå under träffar med ungdomen då man diskuterar fritidsaktiviteter.

Exempel 1. *Gustav säger att han inte vet, att han inte är intresserad av något speciellt att göra på sin fritid.*

- Möjliggör ett avslappnat och naturligt samtal om fritidsaktiviteter genom att öppet prata om olika typer av aktiviteter, ta upp exempel på saker som du gillar att göra. Intressera dig för de förslag ungdomen kommer och prata kring dessa. Vad har ungdomen tidigare hittat på? Det kan också vara hjälpsamt om ungdomen får välja av ett antal alternativ – ta hjälp av din teamledare i detta!

2. *Gustav tar upp många olika förslag på vad han vill göra och vet inte riktigt vilken han helst pröva på*

- Hjälp honom att t ex lista och rangordna det förslag han har och skriv ned det på ett papper.

Viktigt är att man som färdighetstränare gör tydligt att man inte behöver vara säker på vad man vill ha som fritidsaktivitet utan att alla möjligheter finns att tillsammans med färdighetstränaren bara åka och testa på något som verkar intressant. I en del ärenden är det vanligt att ungdomen tillsammans med färdighetstränaren testar en rad olika aktiviteter innan man hittar en aktivitet som ungdomen vill syssla med.

Kom ihåg att fritidsaktiviteter inte bara involverar bollsporter och fysisk träning utan kan också vara något spela instrument, ta foton, spela i band, kör, teckningskurser m.m.

Engagera ungdomen

När ungdomen t.ex. har sagt att han vill testa på fotboll så återstår arbetet att snabbt lokalisera möjligheterna till detta och söka upp fotbollsklubbar i närheten av familjehemmet. Detta sökande är något som är bra att göra tillsammans med ungdomen. Man kan t.ex. sätta sig på biblioteket vid en dator och sitta och söka på fotbollsklubbar på nätet. Man kan självklart som färdighetstränare kolla upp saker själv men det är viktigt att man inte dra vagnen själv utan möjliggör för att låta ungdomen vara med i processen.

Söka praktik/sommarjobb

Ibland kan man som färdighetstränare jobba med att hjälpa ungdomen hitta praktikplats under skolgången och sommarjobb. Det är en rolig arena att jobba tillsammans med ungdomen på. Nedan följer ett exempel på hur denna process kan se ut.

- Du träffar Kevin för att se på möjligheter kring sommarjobb/praktik. Er första träff riktar in sig på att försöka få en överblick kring vad han vill jobba med. Att skriva ned och rangordna med en lista är bra för att få fram något konkret man kan jobba vidare med. Har Kevin kontakter som kan vara till hjälp; föräldrarna, släkten, kompisar e.t.c är bra saker att lyfta fram.
- När det finns lite konkreta förslag så är det bra att tillsammans med Kevin sätta sig ned vid en dator och helt enkelt sitta på www.enrio.se, www.hitta.se och söka efter jobb inom de kategorier som har Kevin visat intresse kring. Samla ihop alla kontaktuppgifterna i ett dokument som ni sedan kan använda er av.
- Nästa steg kan vara att man tillsammans med ungdomen skriver kortare CV och personligt brev som man använder när man ansöker om jobb/praktik.
- Att ringa och ansöka om praktik/sommarjobb är något som är väldigt bra att träna tillsammans med ungdomen. Man går tillsammans igenom hur man ringer ett sådant telefonsamtal och det är bra att tillsammans rollspela och träna på hur man gör detta. Träna och rollspela kring olika utgångar av ett sådant samtal. Samtal där det kan uppstå lite oklarheter då arbetsgivaren exempelvis är otydlig, att man pratar med fel person på företaget, att de inte har tid just nu etc.
- Att träna kring hur man presenterar sig och förklara sitt ärende möjliggör också för att åka ut till arbetsplatser tillsammans med ungdomen och direkt söka jobb/praktik.

Exempel *Det finns en ovilja hos ungdomen att ringa när ni väl ska göra det tillsammans, hon/han tycker det är pinsamt och är osäker.*

Visa hur man gör, fast på riktigt; Leta upp ett nummer till ett företag och ring själv och fråga om det finns sommarjobb/praktik. Du visar konkret hur ett samtal görs och samtidigt förmedlar du till ungdomen att ringa inte är en "Big deal" bara man vet vad man ska säga.

Skolarbete

Att prestera bra i skolan är en viktig skyddsfaktor och i många fall är det vanligt att skolarbete blir ett viktigt tema i TFCO. I detta tema är det vanligt att färdighetstränaren involveras och jobbar då tillsammans med ungdomen i olika uppgifter och skolprojekt.

Ett lyckat arbetssätt:

- Att färdighetstränaren är väl informerad kring det som behöver göras och de mål som finns med skoltemat. Det kan vara en god idé att låta färdighetstränaren delta i möten som behandlingsteamet har med ungdomens skola. Om du som färdighetstränaren ska få jobba med skolarbete så kan det alltså vara en bra idé att fråga teamledaren om skolmöten kanske är något du kan delta i.
- När det står tydligt över vilka mål som finns med skolan och teamledaren bestämt att färdighetstränaren ska jobba med skolarbete är det viktigt att både teamledaren och färdighetstränaren tar ansvar för att detta blir tydligt för dig men också tydligt för ungdomen.
- Ett bra sätt att förtydliga och strukturera upp hur man ska arbeta är att teamledaren skriver ned en planering där det tydligt står vad ungdomen ska göra med dig, hur länge ni ska göra det och vilka belöningar som ungdomen kan förvänta sig. Denna planering presenteras för ungdomen och som färdighetstränare kan man då under sina träffar kring skolarbete hänvisa till denna planering. Att man har med sig den i skriftlig form till träffarna och använder den för att tydliggöra vad som ska göras men också ta den till hjälp för att motivera ungdomen.

Att säga saker som:

- " Här står ju att vi ska jobba 30 min med glosor och sedan är det 30 minuters belöning då det står att vi kan ta en fika, det fixar vi lätt"

- " Om vi gör detta idag och nästa vecka så har vi jobbat med skolan under 3 träffar och i planeringen står det att vi då får åka på en fisketur"

Det är viktigt att man under träffarna med skolarbete har fokus på att det är ungdomen som ska göra skolarbetet och att du som färdighetstränare ska uppmuntra, motivera, förstärka och försöka hjälpa ungdomen lösa uppgifter. Det är bra att själv komma med egna tips på studieteknik och arbetssätt som du tror fungerar.

Tips

- Att under skolarbetet tillsammans med ungdomen fixa lite fika i form av kaffe och en kaka för att hålla uppe energin.
- Ha tillgång till en whiteboard eller annan tavla för att med hjälp av den skriva ned och strukturera upp saker som kan vara till hjälp i arbetsprocessen.

Att följa med till skolan

Ibland vill teamledaren att du som färdighetstränare följer med ungdomen i skolan utifrån ett särskilt mål som teamet arbetar med just nu. Färdighetstränaren kan fungera som en viktig förmedlare till teamet hur ungdomen betar sig i skolan, och behöver därför vara uppmärksam och observera och sedan ge beteendebeskrivningar tillbaka till teamet. Ofta kan det krävas att man är med några gånger i skolan för att verkligen få en naturlig och ärlig observation av ungdomen då de tenderar att hålla masken första gången man är skolan.

Innan man följer med till skolan är det viktigt att:

- Ungdomen och du är överens om hur din roll ska presenteras för andra elever och lärare om någon skulle undra. Fråga ungdomen om han/hon själv vill berätta och fråga hur ungdomen vill att du ska presentera dig. Att säga att man är ungdomens kontaktperson är något som ofta ungdomen är bekväm med.
- Var tydlig med ungdomen att man kommer sitta längst bak i klassrummet och inte bredvid hon/han under lektioner och att man kommer mer i bakgrunden när man är i skolan.

Att träffa ungdomens kompisar

När ungdomen har kommit upp på steg 2 så öppnas möjligheten för att kunna träffa kompisar. Dessa kompisar ska vara godkända av teamledaren. Ibland kan det vara så att du som färdighetstränare gör saker med ungdom och en kompis. Innan man träffar en kompis är det viktigt att ungdomen och du har pratat kring hur ni ska presentera dig inför kompiserna.

Lösningar på problem som man kan stöta på i jobbet som färdighetstränare

Osäkerhet

- Se till att alltid känna dig säker på vad ni ska göra inför träffarna med din ungdom. Prata med din teamledare och resten av teamet när du känner dig osäker i jobbet. Teamet och teamledaren ska alltid finnas till för att stötta dig. Så fort du har funderingar över någonting – > ta reda på och lös det direkt. Att bära på det är en onödig last!
- Att jobba med teman är något som man gör i teamet och det ger en möjlighet att planera hur man ska jobba och hur ens träffar ska se ut under en tid. Att försöka ha en planering för ditt

arbete i en 3-4 veckors period är att rekommendera. När du känner dig trygg i tanken med vad du gör i ditt arbete så minskar stressen och man kan fokusera på att ha kul och känna att man gör nytta och att det finns mening och syfte i det man gör.

- Rapportera till teamledaren efter varje träff. Använd dig av mallen för kliniska möten och sträva efter att fylla i den så snabbt som möjligt efter varje avslutat träff. Detta gör att du får en färsk redogörelse från er träff och att du kan använda den under kliniska möten för att teamet och du ska få med allt av intresse från er träff. Mallen och redogörelser till teamet gör att du känner dig uppdaterad och "med på banan".

Dålig planering---stress

- Försök som sagt att sträva efter att boka in dina träffar med ungdomen i 3-4 veckor framåt. Det är bra för ens egen struktur och man minskar stressen i jobbet. Man ska också ta hänsyn till olika tider som passar familjehemmet och teamet. Diskutera med din teamledare för att få till träffarna med ungdomen!

Faller utanför teamet

- Teamledaren har det yttersta ansvaret att se till att du inte hamnar utanför teamet och behandlingen men det är också ditt ansvar att höjta till när du känner osäkerhet över dina träffar och inte riktigt ser att det sammanstrålar och tjänar ett syfte .
- Var aktsam att för att bli för självständig och fatta egna beslut kring träffar och planering. Teamet jobbar tillsammans och allt ska gå genom teamledaren.

Ungdomen utmanar och testar dig

Ibland kan det vara så att ungdomen frågar om du t.ex. varit full i helgen eller om du använt droger någon gång. Du ska alltid svara nej till detta och ha ett bra svar som du känner dig trygg med.

T. ex att du inte testat droger för att du känner till riskerna och inte är behov att göra det heller. Svar på frågan om du blev full i helgen kan du säga att du inte dricker dig full etc. Ungdomen kan alltså under era träffar börja prata om alkohol, droger och kriminalitet. Så fort som möjligt börjar du istället prata om något annat (ignorera och avled), helst ska du ha tänkt ut "en lista" av saker du kan börja prata om ifall ungdomen börjar prata om sina erfarenheter av kriminalitet/droger eller har något annat negativt fokus.